

Indstilling af artikelserie om energiselskabet Ewii

- Der er ikke noget i den sag!

Sådan lød det korte og kontante svar fra direktøren i energiselskabet Ewii, Knud Steen Larsen, da han første gang blev konfronteret med spørgsmålet om, hvorvidt han muligvis havde problemer med at adskille sine personlige interesser fra aktiviteterne i energiselskabet. Men der var noget i sagen. Der var endda temmelig meget.

Sagen begyndte med et usædvanlig godt og anonymt tip. Tippet blev det første trut i en lang fanfare af kritisk, grundig og ikke mindst vedholdende journalistik, som fik nye kilder, oplysninger og afsløringer frem i lyset. Ewii-sagen er og var en konkurrenceudsat historie, som hurtigt blev opfanget af andre medier såsom Finans.dk, Jyllands-Posten og EnergiWatch. Der blev præsteret god journalistik på flere redaktioner om denne sag, men JyskeVestkysten har fra start til slut spillet en toneangivende rolle med originale vinkler med stor gennemslagskraft – ikke kun hos læserne, men også hos de implicerede beslutningstagere.

Direktør Knud Steen Larsen blev i juni fyret, og i juli blev presset så stort for Ewiis bestyrelsesformand, borgmester Steen Dahlstrøm, at han i et valgår valgte at trække sig. Man kan dermed konstatere, at sagen – og dækningen af den – har haft konsekvenser. Dækningen har også afstedkommet en advokatundersøgelse, der skal afdække en række mistænkelige forhold i Ewii.

Ewii-sagens journalistiske metoder

Det var et tip fra en kilde tæt på ledelsen i energikoncernen Ewii, der i begyndelsen af maj måned kickstartede sagen, der er endt med et halvt hundrede historier i løbet af de efterfølgende tre måneder, der førte til afdækningen af en række kritisable forhold i koncernen, fyringen af direktør Knud Steen Larsen, farvel til bestyrelsesformanden Steen Dahlstrøm samt begyndelsen på en helt ny strategi og kursskifte i koncernen.

Tippet med en lang række kritikpunkter mod ledelsen og især den administrerende direktør Knud Steen Larsen indeholdt blandt andet påstanden om, at den øverste direktør havde stiftet et privat selskab med sine sønner, hvor blandt andet Ewiis største leverandør Munck Gruppen havde investeret et millionbeløb. På grund af andre presserende opgaver blev det besluttet, at der først efter sommerferien skulle igangsættes et større graveprojekt bestående af tre journalister, hvor en lang række af anklagerne skulle afdækkes i en større kampagneserie – men i første omgang skulle historien om Knud Steen Larsens inhabilitet og dobbeltrolle i forbindelse med privatinvesteringerne afdækkes, da vurderingen var, at netop denne anklage kunne få historien til at eksplodere. Hvilket den gjorde.

”Follow the money” er et godt princip, og efterfølgende gik både EnergiWatch og Morgenavisen Jyllands-Posten også ind i historierne på denne baggrund, hvor medierne under hele forløbet parallelt har citeret og krediteret hinanden loyalt for de solovinkler, der begyndte at dukke op med nye kilder, tip, og vinkler.

En afgørende faktor har undervejs helt naturligt været kun at publicere de historier, der kunne dokumenteres. Således har det hele tiden kun været toppen af isbjerg, der har kunnet dokumenteres og publiceres, for netop antallet af rygter, myter og andre kilder, der forsøgte at anklage både ledelsen, bestyrelsen og repræsentantskabet, voksede i perioden. Meget af tiden er faktisk netop gået med at aflive historier, der ikke kunne dokumenteres, og meget tid er også gået med at følge det spil af myter og halve sandheder, der er fløjet rundt mellem repræsentantskabet, bestyrelsen samt ledelsen i Ewii.

Samtidig har det været en journalistisk udfordring, at der har været minimal adgang til dokumentationen i selskabet, der ikke er underlagt offentlighedsloven. Brugen af og granskningen af motiverne hos de anonyme kilder tæt på ledelsen og bestyrelsen har derfor været et afgørende og vitalt kernepunkt i hele forløbet.

Et halvt år forud for at vi breakede artiklen om direktørens egen-interesser blev der stillet spørgsmålstejn ved årsresultatet og ikke mindst budgetoverslaget. Det var tegn på, at der for alvor var optræk til ballade i selskabet, og med flere anonyme kilder blandt de kritiske dele af repræsentantskabet var det muligt at afdække de problemstillinger.

Forhistorien til den store Ewii-afsløring

Helt tilbage fra etableringen af det fælles kommunale forsyningsselskab TreFor i Trekantområdet har Fredericia Dagblad og til dels JyskeVestkysten ligget i baghjulet på det. Men ud over enkelte politikere og folk med særinteresser for energiområdet har det været yderst vanskeligt at råbe en opposition op i det forbrugerkontrollerede selskab. Interessen for selskabets virke har været begrænset set udefra, selv om medierne gang på gang har peget på, at det er store værdier, der spilles med.

Vi har skrevet om tillidsfolk, der blev afskediget, men betalt til tavshed. Beskrevet hvordan direktøren kunne mistænkes for at pleje særinteresser, da han fik bestyrelsen med på at sponsere fodboldklubben OB ved at fremhæve hans naboskab med folk i klubbens ledelse.

Gentagne gange har vi skrevet om millionunderskud i kommercielle satsninger, kritik af at kerneværdierne i selskabet blev glemt, fejlslagne outsourcinger, risikable investeringer i brændselsceller i USA og solceller i Afrika, sponsorater i cykelhold, sejlads, m.m. som kostede dyrt på bundlinjen.

Vi har været kritikernes stemme gennem mange år. Siddet alene på pressepladserne ved repræsentantskabsmøde efter repræsentantskabsmøde og beskrevet den kritik, der blev rejst. Faktisk er JyskeVestkystens lokaljournalist på den baggrund blevet forment adgang til Ewiis hovedkontor samt repræsentantskabsmøderne.

Efterfølgende har medierne forsøgt at få medlemmer eller ansatte til at stille op med kritik, men uden det afgørende gennembrud i forhold til ændringer i selskabets ledelse. Dertil har repræsentantskabet og bestyrelsen enten været uvidende eller ligegyldige overfor selskabets kurs.

Pleje af det kritiske kildenet har imidlertid været en vigtig brik i forhold til de seneste måneders gennembrud.

Loyalitet overfor kilderne gjorde det muligt at deltage i ellers hemmelige møder og på den måde få indsigt i, hvordan strategien blev lagt i kulissen.

Det var oplagt, at oprøret skulle komme indefra, og stå klar, når det blev en realitet. Kendskab til selskabets historik var værdifuldt, da der endelig var medlemmer af bestyrelsen, der åbnede op for posen.

Det skulle også vise sig helt afgørende og værdifuldt, at vi nu havde musklerne til at være flere til at holde fokus på sagen og opretholde trykket på bestyrelse, direktion og repræsentantskab.

Venlig hilsen
Mads Sandemann
Chefredaktør
JyskeVestkysten – Jysk Fynske Medier